Stuk **870** (1997-1998) – Nr. 1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

15 december 1997

GEDACHTEWISSELING

over het rapport over de Diensten met Afzonderlijk Beheer van de Vlaamse Gemeenschap van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

VERSLAG

namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Leo Cannaerts

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Carl Decaluwé, Johan De Roo, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor ;

de heren André Denys, Stefaan Platteau, Mandus Verlinden ;

de heren Gilbert Bossuyt, Norbert De Batselier, Carlos Lisabeth ;

de heren Herman De Reuse, Christian Verougstraete ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Herman Candries, Leo Delcroix, Paul Deprez, Peter Desmet, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Leo Goovaerts, Didier Ramoudt ;

de heren André Kenzeler, René Swinnen, Peter Vanvelthoven ;

de heren Joris Van Hauthem, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor Financiën en Begroting besprak op 4 november 1997 het rapport over de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) dat door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid bij het Vlaams Parlement werd ingediend.

Wat aan het rapport van de minister voorafging, wordt goed samengevat in de opmerkingen die het Rekenhof in haar brief van 21 oktober 1997 aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, de heer Norbert De Batselier, heeft geformuleerd bij het rapport (de opmerkingen van het Rekenhof bij het rapport van de minister vindt men onder punt 2 van dit verslag) :

"Naar aanleiding van de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1996 werden de dotaties van een aantal DAB's verminderd tot beloop van een verhoging van het overgedragen saldo in de aangepaste begrotingen van de DAB's.

Ingevolge deze ingreep werd op de begroting 1996 van de Vlaamse Gemeenschap volgens de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid een besparing van 250 miljoen frank gerealiseerd, ten nadele van de DAB's. De Voorzitter van de Commissie Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement verzocht de Minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid een volledig overzicht van de gevolgen van de voornoemde maatregel aan het parlement voor te leggen :

- een overzicht van de financiële gevolgen voor en na de ingreep van de dotaties 1996 ;
- een overzicht van de overdrachtsregels per DAB teneinde de naleving ervan te kunnen toetsen ;
- een oefening waarbij de begrotingen van de DAB's eveneens worden opgesteld met een constante dotatie, ceteris paribus, en een afgeroomd saldo ;
- een analyse van de sociale gevolgen.

De minister beloofde deze nota in oktober 1996 bij het Vlaams Parlement in te dienen."

1. Rapport van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de huidige situatie van de diensten met afzonderlijk beheer.

Conform de bepaling in de respectievelijke besluiten van de Vlaamse regering betreffende het financiële en materiële beheer van de DAB's kunnen de DAB's, onder bepaalde voorwaarden, aan reservevorming doen.

Deze bepaling luidt als volgt :

"*Van het op het einde van het begrotingsjaar beschikbare saldo wordt 10 procent aangewend voor de vorming van een reservefonds ; deze voorafname mag het bedrag van het reële kassaldo niet overschrijden. De Vlaamse minister, bevoegd voor ..., kan met akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting, dit percentage aanpassen.*

De voorafname gebeurt totdat de middelen van het reservefonds 10 procent bedragen van het gemiddelde van de uitgaven van de drie voorgaande begrotingsjaren, tenzij dit bedrag wordt gewijzigd op voorstel van de bevoegde minister en met akkoord van de begrotingsminister.

Onder beschikbaar saldo wordt verstaan : het kassaldo, vermeerderd met de nog te innen vastgestelde rechten, verminderd met de nog openstaande verbintenissen."

De reden waarom de mogelijkheid tot het aanleggen van een reservefonds voorzien werd is drieledig :

- vervangen van het vroegere bufferkrediet waarmee "onvoorziene" uitgaven konden gedekt worden zoals bvb. hogere energiekosten als gevolg van uitzonderlijke koude winters ;
- aanleggen van reserves voor uitzonderlijke aankopen bvb. een kunstwerk, manifestaties, ... ;
- stimuleren van een zuinig beheer en tevens het verhogen van de eigen ontvangsten.

De aanwending van het reservefonds zelf is onderworpen aan de goedkeuring van de bevoegde minister.

Bij de begrotingscontrole 1996 werden de reserves van de DAB's getoetst aan de hogervermelde bepaling en indien er een overschrijding werd vastgesteld dan werden deze reserves afgeroomd tot het toegelaten bedrag.

Aan de betrokken DAB's werd op 25 oktober 1996 een eerste maal gevraagd een overzicht te geven van de onmiddellijke effecten van de "afroming". Om de definitieve effecten te kennen heeft de minister op 3 juni 1997 nogmaals deze informatie gevraagd (afsluiting begrotingsjaar 1996) en alsook de mogelijke gevolgen op de begroting 1997 na bijna 6 maand werking.

Een synthese van de informatie verstrekt door de DAB's :

IAP (Instituut voor het Archeologisch Patrimonium)

1. Oktober 1996

a) de regulier tewerkstelling blijft behouden (25 GESCO's) ; personeelsuitbreiding werd uitgesteld ;

b) de kernactiviteiten komen niet in het gedrang ;

c) nieuwe activiteiten konden maar gedeeltelijk uitgevoerd worden of werden uitgesteld ;

d) een aantal uitgaven worden ten laste genomen van andere begrotingen (wedden vastpersoneel, huur gebouw, onderhoud, huurlasten, schoonmaak, telefoon, water, elektriciteit, ...).

2. Juni 1997

Geen antwoord ontvangen.

Investeren in Vlaanderen

1. Oktober 1996

a) geen negatieve effecten op de tewerkstelling ;

b) de kernactiviteiten komen niet in het gedrang ;

2. Juni 1997

effect in 1997 : er worden geen budgettaire moeilijkheden voorzien.

Kasteel van Gaasbeek

1. Oktober 1996

a) beperkt effect op de tewerkstelling (aanwerving met beperkte duur) ;

b) de kernactiviteiten komen niet in het gedrang ;

c) verhoging van de eigen inkomsten door samenwerking met andere musea, de toeristische sector, de provincie- en gemeentebesturen alsook via sponsoring ;

d) een aantal onderhoudswerkzaamheden en de aankoop en restauratie van kunstwerken werd uitgesteld ;

e) de aankoop van meubilair, kustwerken en de restauratie van kunstwerken wordt mogelijks nog ten laste genomen van de algemene uitgavenbegroting ;

2. Juni 1997

a) effect in 1997 : geen bemerkingen

b) vanaf 1998 wordt een verhoging van de toegangsprijzen in het vooruitzicht gesteld

VCOB (Vlaams Centrum voor Openbaar Bibliotheekwerk)

1. Oktober 1996

a) de normale werking kon behouden worden ;

b) door de bijkomende dotatie van 5 miljoen frank kon het lopende contract met het COI voor de exploitatie van de VLACC (Vlaamse Centrale Catalogus) verder uitgevoerd worden.

2. Juni 1997

geen bijzondere bemerkingen.

G.B.J. De Zande

1. Oktober 1996

a) geen vervanging van personeelsafvloeiingen ;

b) door het niet kunnen aanwerven van tijdelijken werden een aantal deeltaken uitbesteed ;

c) de aanschaf van toestellen en de aanpassingswerken die tot doel hadden de afvloeiing op te vangen werden niet uitgevoerd ;

d) een aantal supplementaire activiteiten zoals pedagogische, recreatieve en/of didactische uitstappen, inhuring van externe deskundigen werden geschrapt ;

e) een aantal geplande uitgaven (kledij, wagen, meubilair, ...) werden uitgesteld ;

f) voor de eigenaars- en huurdersverplichtingen werd een dossier ingediend bij het VIPA.

Opmerking : de dotatie werd globaal verminderd met 9,2 miljoen frank waarvan 3 miljoen frank reservefonds. De hogervermelde effecten zijn dus niet enkel te wijten aan de afroming.

2. Juni 1997

a) effect in 1996 : inperken van bepaalde activiteiten in de pedagogische werking, strakker financieel beleid m.b.t. de dagelijkse werkings- en verblijfskosten en enige problemen bij het doorvoeren van de noodzakelijke vernieuwingen inzake arbeidsveiligheid aan het vast en rollend materieel ;

b) effect in 1997 : geen bemerkingen.

G.B.J. De Kempen

1. Oktober 1996

a) geen bemerkingen betreffende personeelsaangelegenheden ;

b) een aantal geplande uitgaven (kledij, meubilair, informatica, ...) werden uitgesteld ;

c) voor de informatica-aankopen en het eigenaarsonderhoud werd een dossier ingediend bij het VIPA.

2. Juni 1997

Zie bemerkingen bij DAB GBJ De Zande.

Landcommanderij Alden Biesen

1. Oktober 1996

a) de reguliere tewerkstelling werd behouden ;

b) een contract van beperkte duur werd niet verlengd ;

c) een aantal uitgaven m.b.t. aanpassingen educatieve tentoonstellingen, herdruk van folders, briefpapier, kledij, ... werd uitgesteld ;

d) de inrichting restaurant "Buitenhof", aankoop meubilair alsook een aantal manifestaties werd door andere begrotingen ten laste genomen.

2. Juni 1997

Een aantal facturen van 1996 werden doorgeschoven naar 1997 waardoor een aantal aankopen in 1997 niet zullen kunnen gebeuren.

De Brakke Grond – Amsterdam

1. Oktober 1996

a) geen effect op de tewerkstelling (afroming was zeer beperkt : 0,4 miljoen frank) ;

b) vanaf september zijn wel een aantal activiteiten stilgelegd (geen exposities, geen dialogen, geen lezingen, ...) m.u.v. de theaterprogrammaties ;

c) in augustus werd om budgettaire redenen het centrum veertien dagen gesloten.

Opmerking : de werking van de DAB is reeds sterk beperkt door de reeds bestaande bezuinigingen om het tekort van 1995 weg te werken en niet zozeer door de vermindering van de dotatie met 0,4 miljoen frank.

2. Juni 1997

idem als in oktober 1996.

Schoonmaak

1. Oktober 1996

a) de kerntaken werden uitgevoerd ;

b) het reeds voorziene reorganisatieplan van de DAB werd versneld uitgevoerd waardoor op 31 juli reeds een besparingspercentage bereikt werd van 17,8% i.p.v. van de vooropgestelde 10% (enerzijds het ontslag van 50 personeelsleden en anderzijds 2 aanwervingen voor Voeren) ;

c) een aantal éénmalige opdrachten werden verschoven naar volgend jaar ;

2. Juni 1997

De DAB moet sinds 1 mei 1997 een provisie aanleggen van 22 miljoen frank voor de uitbetaling van lonen om te voorkomen dat de orderekening een negatief saldo zou vertonen. Dit zou maar kun-

nen indien de uitgaven voor de werkingskosten aangewend worden om de provisie vol te storten.

ALGEMENE CONCLUSIE :

1. de reguliere tewerkstelling wordt behouden ;

2. geplande personeelsuitbreidingen worden uitgesteld of beperkt in de tijd ;

3. de kerntaken van de DAB's zijn niet in het gedrang gekomen ;

4. een aantal nieuwe activiteiten konden maar beperkt/gespreid uitgevoerd worden of worden uitgesteld ;

5. een aantal uitgaven o.a. i.v.m. meubilair, werkkledij, onderhoudswerkzaamheden, uitrusting, kustwerken, informatica, ... werden niet of in beperkte mate gedaan ;

6. een aantal van de in het vorige punt vermelde uitgaven werden door andere begrotingen ten laste genomen.

2. Opmerkingen van het Rekenhof bij het rapport van de minister

Bij brief van 21 oktober 1997 – met referentie N 14-1.494.979 B 1 – heeft de heer Jeroom Van de Velde, eerste voorzitter van het Rekenhof, namens het Rekenhof de opmerkingen overgemaakt betreffende het rapport over de diensten met afzonderlijk beheer, dat door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid bij het Vlaams Parlement werd ingediend :

"Mijnheer de Voorzitter,

Aansluitend bij uw verzoek geformuleerd in de vergadering d.d. 14 oktober 1997 van de Commissie voor Financiën en Begroting legt het Rekenhof u hierbij zijn opmerkingen voor betreffende het rapport over de diensten met afzonderlijk beheer, dat door de Vlaamse Minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid bij het Vlaams Parlement werd ingediend.

Naar aanleiding van de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1996 werden de dotaties van een aantal DAB's verminderd tot beloop van een verhoging van het overgedragen saldo in de aangepaste begrotingen van de DAB's.

Ingevolge deze ingreep werd op de begroting 1996 van de Vlaamse Gemeenschap volgens de Vlaamse Minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid een besparing van ongeveer 250 miljoen frank gerealiseerd, ten nadele van de DAB's. De Voorzitter van de Commissie Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement verzocht de Minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid een volledig overzicht van de gevolgen van de voornoemde maatregel aan het parlement over te leggen[1] :

- een overzicht van de financiële gevolgen voor en na de ingreep op de dotaties 1996 ;
- een overzicht van de overdrachtsregels per DAB teneinde de naleving ervan te kunnen toetsen ;
- een oefening waarbij de begrotingen van de DAB's eveneens worden opgesteld met een constante dotatie, ceteris paribus, en een afgeroomd saldo ;
- een analyse van de sociale gevolgen.

De minister beloofde deze nota in oktober (1996) bij het Vlaams Parlement in te dienen. Met voorliggend rapport wordt slechts gedeeltelijk ingegaan op de vraag van het parlement.

In de mogelijkheid tot reservevorming bij diensten met afzonderlijk beheer is voorzien in de besluiten tot regeling van het financieel en materieel beheer. Voor het MINA-fonds, het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF) en het Fonds voor de Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting, geldt de regeling met betrekking tot de reservefondsen niet. Voor de overige diensten met afzonderlijk beheer geldt een grotendeels analoge regeling.

Algemeen worden de reservefondsen berekend als volgt.[2]

Vooreerst wordt het zogenaamde fictieve saldo berekend. Het fictieve saldo is gelijk aan het kassaldo, vermeerderd met de nog te innen vastgestelde rechten, verminderd met de nog openstaande verbintenissen.

---

1 Vlaams Parlement, Stuk 19 (1995-1996), Nr. 8 van 13 juni 1996, p. 19-20.

2 Zie bijvoorbeeld het besluit van de Vlaamse regering van 22 maart 1995 betreffende het financiële en materiële beheer van de dienst met afzonderlijk beheer "Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen", dat als bijlage 2 wordt bijgevoegd.

Daarna wordt van dit fictieve saldo 10 percent voorafgenomen voor de stijving van het reservefonds[3]. Deze voorafname gebeurt tot de middelen van het reservefonds 10 percent bedragen van het gemiddelelde van de uitgaven over de laatste drie begrotingsjaren[4].

Wat het overgedragen saldo betreft, voorzien de diverse besluiten met betrekking tot het financieel en materieel beheer in de overdracht op het einde van het jaar van het gedeelte van het kassaldo dat beschikbaar is na vorming van het reservefonds. De vastgestelde rechten en de nog openstaande verbintenissen worden eveneens overgedragen.

De minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid stelde in het rapport aan het Vlaams Parlement dat de reserves van de DAB's getoetst werden aan de reglementaire berekeningswijze. Bij overschrijding werd de reserve verminderd tot het toegelaten bedrag.

In werkelijkheid werd voor een aantal diensten met afzonderlijk beheer in de aangepaste begroting 1996 het over te dragen saldo verkeerd berekend. Vervolgens werden de dotaties verminderd naar rato van het verkeerd berekend saldo.

Voor het begrotingsjaar 1997 in dit verband (verkeerde berekening van het over te dragen saldo met overeenstemmende vermindering van de dotatie) veel minder duidelijk. Dit neemt niet weg dat nog steeds problemen bestaan bij de correcte berekening van het over te dragen saldo. Het Rekenhof formuleerde hierover trouwens opmerkingen bij het onderzoek van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1997.

3 Wat de berekening van het reservefonds betreft kunnen soms problemen rijzen. Deze worden geïllustreerd aan de hand van volgend voorbeeld. Voor een DAB blijkt op het einde van een begrotingsjaar een kassaldo van 2 miljoen frank, een bedrag van 100 miljoen frank aan vastgestelde rechten en een bedrag van 50 miljoen frank aan openstaande verbintenissen. Het beschikbaar saldo voor de berekening van de voorafname ten bate van het reservefonds is dan 52 miljoen frank. Er moet dan 5,2 miljoen frank (10 %) aan het reservefonds gestort worden, terwijl in feite slechts 2 miljoen frank beschikbaar is. Daarom is in sommige (doch niet alle) besluiten met betrekking tot het financieel en materieel beheer, de bepaling opgenomen dat de voorafname het bedrag van het reële kassaldo niet mag overschrijden.

4 Dit bedrag kan worden gewijzigd door de bevoegde minister, met goedkeuring van de minister bevoegd voor financiën en begroting.

Het Rekenhof dringt aan op een correcte berekening van de over te dragen saldi en het reservefonds, overeenkomstig de besluiten houdende financieel en materieel beheer, bij de opmaak van de begroting en de begrotingsaanpassingen.

Als bijlage wordt voor de DAB Alden Biesen een voorbeeld gegeven van de correcte berekeningswijze van het over te dragen saldo en de door de administratie gebruikte berekeningswijze.

Eveneens wordt hierbij, zoals gevraagd in de hoger vermelde commissievergadering, een kopie gevoegd van het artikel over de Vlaamse diensten met afzonderlijk beheer, dat in het 8° Boek van Opmerkingen verscheen."

3. Bespreking

3.1. Berekening van de vorming van het reservefonds en het over te dragen saldo

Op de vraag van de heer John Taylor verklaart de heer Marc De Wolf, afgevaardigde van het Rekenhof, aan de hand van het voorbeeld Alden Biesen (zie berekening in bijlage 1) hoe de berekening van de vorming van het reservefonds en het over te dragen saldo dient te gebeuren.

Volgens de berekeningen gedaan door het Rekenhof bedraagt het over te dragen kassaldo (dit is het bedrag van het kassaldo dat beschikbaar is na vorming van het reservefonds) in het voorbeeld Alden Biesen 2.748.848 frank. De berekeningswijze gevolgd door de administratie leidde tot een bedrag van 6.248.848 frank of een verschil van 3.536.000 frank. Door het hoger inschatten door de administratie van het over te dragen sald werd de dotatie aan de DAB Alden Biesen voor het begrotingsjaar 1996 met 6,2 miljoen frank verminderd tot 0,9 miljoen frank. Volgens de berekeningen van het Rekenhof had de vermindering van de dotatie maximaal 2,7 miljoen frank mogen bedragen. Door een verkeerde interpretatie van het reglement heeft de administratie een berekeningswijze gebruikt die aanleiding heeft gegeven tot te hoge afhoudingen.

Het Rekenhof heeft 9 gevallen weerhouden waar de berekening van het over te dragen kassaldo niet correct is gebeurd. Door deze verkeerde berekeningen werden in deze 9 gevallen het over te dragen kassaldo van de desbetreffende DAB's overschat. De overschattingen werden dan ten onrechte in mindering gebracht van de dotaties.

De minister stelt in haar repliek dat zij akkoord kan gaan met de beschouwing van het Rekenhof maar zij wenst toch de administratie ABAFIM in bescherming te nemen tegen de kritische bemerkingen van het Rekenhof en de commissieleden :

1. Wellicht is de door de administratie gevolgde berekeningswijze foutief geweest. Daar staat echter tegenover dat de toenmalige reglementteksten onduidelijk geformuleerd waren en dat een aantal DAB's foutieve gegevens hebben doorgespeeld aan de administratie. Via een omzendbrief werden de reglementteksten inmiddels aangepast en is er maar één interpretaite voor de berekening van de over te dragen kassaldi meer mogelijk. De interpretatie die in de omzendbrief wordt opgelegd stemt overeen met de interpretatie van het Rekenhof. De omzendbrief waarvan sprake dateert van na de discussie naar aanleiding van de begrotingscontrole 1996.

2. Een deel van de verwarring die is ontstaan heeft te maken met het feit dat de DAB's in hun begrotingen en rekeningen geen onderscheid maken tussen beleidskredieten en betalingskredieten. Bovendien putten sommige DAB's ook nog uit andere financiële bronnen zoals investeringskredieten voor onderhoudswerken van gebouwen of eigen inkomsten zoals de opbrengsten van een cafetaria of andere. Sommige DAB's namen het in het verleden overigens niet zo nauw met de correcte aanrekening van uitgaven.

3. De minister stelt dat in tegenstelling tot wat er toendertijd door sommige parlementsleden werd gevreesd er geen personeel is ontslagen en dat alle problemen met de DAB's zijn opgelost.

4. De minister wijst erop dat sommige v.z.w.'s uit de caritatieve sector toelagen waar ze normalerwijze recht op hebben niet bekomen omdat deze v.z.w.'s succesvolle fundraisings hebben gerealiseerd waardoor zij reglementair geen aanspraken meer kunnen laten gelden op de toelagen.

De heer Carlos Lisabeth wenst van de ministers te vernemen of de omzendbrief betreffende de interpretatie die aan de reglementaire teksten dient te worden gegeven nu nog verschillen de interpretaties toelaat ? Daarnaast wenst deze spreker te vernemen of over deze omzendbrief voorafgaand overleg met het Rekenhof heeft plaatsgevonden ?

De heer Marc De Wolf stelt namens het Rekenhof dat de omzendbrief waarvan sprake nog niet werd overgemaakt aan het Rekenhof. Er is ook geen intens overleg geweest naar aanleiding van deze omzendbrief. Wel heeft er een uitwisseling van documenten plaatsgevonden naar aanleiding van opmerkingen van het Rekenhof bij het bijblad 1996-1997. Zo heeft het Rekenhof vastgesteld dat voor het begrotingsjaar 1997 het verband (verkeerde berekening van het over te dragen saldo met overeenstemmende vermindering van de dotatie) veel minder duidelijk is.

De heer Carlos Lisabeth stelt voor dat de minister de omzendbrief aan het Rekenhof zou overmaken opdat het hof zou kunnen nagaan of de interpretatieproblemen rond de berekeningswijze van de over te dragen kassaldi voor eens en voor goed van de baan zou zijn.

De minister belooft het nodige te doen opdat het Rekenhof en de commissieleden over de omzendbrief zouden kunnen beschikken[5].

3.2. De transparantie van de begroting van de DAB's

De heer John Taylor heeft vragen bij de informatie die in het rapport van de minister wordt verstrekt : "Instituut voor het Archeologisch patrimonium :

Oktober 1996

...

– een aantal uitgaven worden ten laste genomen van andere begrotingen (wedden, vast personeel, huur gebouw, onderhoud, huurlasten, schoonmaak, telefoon, water, electriciteit,...) ;".

---

5 Op vraag van het kabinet van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer wordt bij de verbetering van het verslag de volgende passage toegevoegd betreffende de precieze betekenis van de term omzendbrief waarvan sprake in het verslag :

Bij de opstelling van het eindejaarssaldi 1996 werden alle DAB's individueel bijgestaan door de verificateurs van de administratie van Financiën.

Op 24 februari 1997 hebben alle DAB's een schrijven ontvangen van deze administratie met de instructies nopens ontvangsten en uitgaven, aanrekeningen en rekeningopstelling, zoals die geldt voor de DAB's (zie voorbeeld in bijlage 4).

Einde dit jaar zal de administratie bovendien een "toegankelijke" handleiding opgesteld hebben, dit mede met de hulp van het Rekenhof. Begin 1998 zal die aan de diverse ordonnateurs van de DAB's worden overgemaakt.

De heer John Taylor vraagt de totale transparantie van de DAB-begroting. Deze spreker vindt het niet normaal dat uitgaven betreffende een DAB elders in de begroting worden aangerekend waardoor de exacte kostprijs van de DAB niet meer duidelijk is. Het doorschuiven van vorderingen naar andere kredieten en het niet vervangen van personeel kan toch niet gelijkgesteld worden met de stelling van de minister als zouden alle problemen opgelost zijn. De vraag rijst of het aanrekenen van vorderingen op andere begrotingskredieten dan de DAB of het doorschuiven van vorderingen naar het volgende begrotingsjaar ook niet strijdig is met het concept van de prestatiebegroting ? Waarom worden sommige personeelsleden niet vervangen ? Sommige activiteiten zijn ingevolge de vermindereing van de dotaties stilgelegd. Dit alles doet bij de spreker vragen rijzen over de opportuniteit van de maatregel en de gevolgen hiervan voor het functioneren van de betrokken diensten.

De minister antwoordt dat in een begroting van een DAB enkel werkingsmiddelen worden opgenomen. Wat de minister stoort is dat sommige DAB's – de DAB Alden Biesen was daarvan een voorbeeld – in het verleden met de werkingsmiddelen activiteiten organiseerden of investeringen deden waarvoor de overheid geen opdracht had gegeven zoals bijvoorbeeld de exploitatie van een cafetaria.

Wat het niet vervangen van sommige personeelsleden betreft dient – volgens de minister – de vraag gesteld of zij statutair of contractueel voorzien waren en of zij uit het oogpunt van efficiëntie noodzakelijk waren. Bovendien worden normaal geen personeelsuitgaven aangerekend op uitgavenkredieten van DAB's.

De heer Stefaan Platteau is van oordeel dat er te veel DAB's werden opgericht met de bedoeling sneller te kunnen werken en een aantal wettelijke voorschriften te kunnen omzeilen zoals het voorafgaand visum van het Rekenhof.

Op vraag van de heer John Taylor bevestigt de minister dat de besparingsmaatregel van 250 miljoen frank op de DAB's een éénmalige maatregel was en dat deze middelen éénmalig als uitgavenkredieten in de begroting werden ingeschreven. Op het moment van de beslissing is dit ook als dusdanig voorgesteld geweest. De minister bevestigt ook dat de besparingsmaatregel wel degelijk werd doorgevoerd maar dat geen enkele DAB dienaangaande maatregelen heeft moeten nemen die de kernactiviteiten van de DAB in het gedrang brachten.

Voor de DAB's – zoals het IAP en Alden Biesen – waar toch problemen konden ontstaan, zijn specifieke maatregelen getroffen.

De heer Leo Cannaerts vraagt zich af waarom de DAB's niet de wet op de jaarrekening toepassen en dus een boekhouding voeren zoals de ondernemingen ? Veel v.z.w.'s doen dit ook. Deze wetgeving voorziet ook in het boeken van provisies (voor waarschijnlijke lasten die niet kunnen geraamd worden (bijvoorbeeld grote onderhoudswerkzaamheden) en voor zekere verliezen (bijvoorbeeld vakantiegeld voor het personeel) enerzijds en reserves anderzijds. Kan het voeren van een boekhouding overeenkomstig de wet op de jaarrekening geen uitkomst bieden voor de hier aangekaarte problemen ?

De minister deelt de mening van de heer Leo Cannaerts en antwoordt verder dat de Vlaamse openbare instellingen (VOI's) vanaf het begrotingsjaar 1998 overschakelen naar een economische boekhouding. Ook het centraal bestuur van de Vlaamse administratie zal dit vanaf begrotingsjaar 1999 doen. De minister merkt op dat dit nog een hele heksentoer zal vergen om dit alles tijdig te realiseren.

De heer Marc De Wolf voegt hier nog aan toe dat vermits de diensten met afzonderlijk beheer geen aparte rechtspersoonlijkheid hebben en dus deel uitmaken van het centraal bestuur van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap zij automatisch de nieuwe economische boekhouding vanaf 1999 zullen overnemen.

De verslaggever, *De waarnemend voorzitter,*

Leo CANNAERTS Stefaan PLATTEAU

BIJLAGE 1 : BEREKENING VAN RESERVEFONDSEN EN OVER TE DRAGEN SALDO

BIJLAGE 1 : BEREKENING VAN RESERVEFONDSEN EN OVER TE DRAGEN SALDO

Hierna wordt een cijfervoorbeeld gegeven van de berekening van het reservefonds en het over te dragen saldo voor de DAB Alden Biesen (en dit op het einde van het begrotingsjaar 1995).

I. REGLEMENTAIR CORRECTE BEREKENINGSWIJZE

1. Van het op het einde van het begrotingsjaar beschikbare saldo wordt 10 percent aangewend voor de vorming van het reservefonds[1] (art.20, §1, eerste lid).

Het beschikbare saldo wordt in dit kader gedefinieerd als het kassaldo, vermeerderd met de nog te innen vastgestelde rechten, verminderd met de nog openstaande verbintenissen (art. 20, § 1, derde lid). Het wordt ook wel eens het fictief saldo genoemd.

Voor de DAB "Alden Biesen" geeft deze berekening (op basis van de uitvoeringsrekening 1995):

– Kassaldo:	2.792.031
– Te innen vastgestelde rechten:	4.724.654
– Over te dragen verbintenissen:	- 7.444.859
	71.826 * 0,10 = 7.183 frank (afgerond)

2. Op het einde van het begrotingsjaar worden overgedragen (art. 20, § 1, 4de lid):

1° het gedeelte van het **kassaldo** dat beschikbaar is na vorming van het reservefonds:

– Kassaldo:	2.792.031
– Reservefonds:	- 7.183
	2.784.848 frank

2° de vastgestelde rechten:	4.724.654 frank
3° de nog openstaande verbintenissen:	7.444.859 frank

Het fictief saldo mag dus hier niet in aanmerking genomen worden.

In de initiële begroting 1996 werd een dotatie vermeld van 7,1 miljoen frank. Tijdens de begrotingscontrole 1996 werd een overgedragen saldo ingeschreven in de begroting van 6.284.848 frank, en werd de dotatie met 6,2 miljoen frank verminderd tot 0,9 miljoen frank.

1. Totdat de middelen van het reservefonds 10 % bedragen van het gemiddelde van de uitgaven van de drie voorgaande begrotingsjaren (art. 20, § 1, tweede lid).

II. DOOR DE ADMINISTRATIE TOEGEPASTE WERKWIJZE

De werkwijze die door de administratie gevolgd wordt voor de berekening van het over te dragen saldo wordt hieronder uiteengezet.

Boekhoudkundig saldo[2]:	64.643	(71.826 * 0,9%)
In 1996 te betalen openstaande verbintenissen:	7.444.859	
- Openstaande vastgestelde rechten op 31/12/95, m.u.v. nog niet gestorte dotaties 1995:	1.224.654	
	6.284.848	frank (begrotingstechnisch saldo)

In de reglementering met betrekking tot het financieel en materieel beheer is geen juridische grondslag te vinden voor de berekeningswijze van de administratie.

2. Het zogenaamde boekhoudkundig saldo wordt bekomen door volgende formule : (kassaldo + vastgestelde rechten – openstaande verbintenissen) * 0,9. Het stemt in feite overeen met het fictief saldo, verminderd met het reservefonds.

BIJLAGE 2 : BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING BETREFFENDE HET FINANCIËLE EN MATERIËLE BEHEER VAN DE DIENST MET AFZONDERLIJK BEHEER "CULTUREEL CENTRUM VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP LANDCOMMANDERIJ ALDEN BIESEN"

GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION — GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

N. 95 — 1927 [Mac — 35820]

22 MAART 1995. — Besluit van de Vlaamse regering betreffende het financiële en materiële beheer van de dienst met afzonderlijk beheer "Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen"

De Vlaamse regering,

Gelet op de wetten op de rijkscomptabiliteit gecoördineerd op 17 juli 1991, inzonderheid op artikel 140;

Gelet op het decreet van 21 december 1994 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995, inzonderheid op artikel 35;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1993 houdende oprichting van een cultureel centrum van de Vlaamse gemeenschap in Bilzen, genaamd "Landcommanderij Alden Biesen";

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, gegeven op 7 maart 1995;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor ambtenarenzaken, gegeven op 22 maart 1995;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1989;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat de regels betreffende begroting, comptabiliteit, beheer en controle van de dienst met afzonderlijk beheer met het oog op de begrotingsopmaak voor het begrotingsjaar 1995 zo vlug mogelijk moeten worden vastgesteld;

Overwegende dat de continuïteit van de werking van het cultureel centrum van de Vlaamse gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen moet worden verzekerd;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. — *Inleidende bepalingen*

Artikel 1. § 1. Dit besluit regelt het financiële en materiële beheer van de dienst met afzonderlijk beheer, het Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen, in Bilzen, hierna te noemen C.C.V.G. Alden Biesen.

§ 2. De bepalingen betreffende de rijkscomptabiliteit zijn van toepassing op het C.C.V.G. Alden Biesen, tenzij in dit besluit anders is bepaald.

HOOFDSTUK II. — *De begroting*

Art. 2. Het C.C.V.G. Alden Biesen maakt jaarlijks een begroting op van alle ontvangsten en alle uitgaven, volgens de richtlijnen verstrekt door de Vlaamse regering.

Het begrotingsjaar begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar.

Art. 3. De begroting wordt onderverdeeld in twee delen :

1° de ontvangsten;

2° de uitgaven.

Art. 4. De ontvangsten hebben betrekking op :

1° het over te dragen saldo;

2° de dotatie;

3° de eigen inkomsten;

4° de schenkingen en de legaten.

Art. 5. De uitgaven slaan op de sommen die tijdens het begrotingsjaar verschuldigd zijn wegens verbintenissen, ontstaan tijdens het begrotingsjaar, en wegens overgedragen verbintenissen van vorige begrotingsjaren.

Art. 6. Het begrotingsontwerp van het C.C.V.G. Alden Biesen wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, en toegevoegd aan het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 7. De begroting van het C.C.V.G. Alden Biesen is goedgekeurd door de afkondiging van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Als de begroting van de Vlaamse Gemeenschap niet is goedgekeurd voor de aanvang van het begrotingsjaar, mogen dezelfde verrichtingen worden uitgevoerd naar rato van 1/12 per maand vanaf 1 januari, als de verrichtingen die voor de vorige begroting waren toegestaan.

Art. 8. De Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, kan kredietoverschrijvingen en kredietoverschrijdingen toestaan met de goedkeuring van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting.

Indien de kredietoverschrijding een hogere dotatie van de Vlaamse Gemeenschap zou meebrengen dan die is ingeschreven in de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap, moet zij voorafgegaan worden door een overeenstemmende wijziging van deze begroting.

HOOFDSTUK III. — *Comptabiliteit en aflegging der rekeningen*

Art. 9. De directeur-generaal van de administratie Sociaal-Cultureel Werk stelt een ordonnateur en een rekenplichtige aan.

Art. 10. Op het einde van ieder kwartaal wordt een staat van ontvangsten en een staat van uitgaven opgemaakt.

De Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, legt deze staten aan het Rekenhof voor door bemiddeling van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting. De bewijsstukken worden ter plaatse bewaard.

Art. 11. Op het einde van ieder jaar stelt de rekenplichtige op :

— een beheersrekening;

— een rekening van uitvoering van de begroting;

— een staat van activa en passiva.

Uiterlijk op 31 maart na het jaar waarop ze betrekking hebben, stuurt de Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, deze rekeningen aan de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting, die ze voor 30 april van hetzelfde jaar aan het Rekenhof bezorgt.

Art. 12. Bij de uitdiensttreding van de rekenplichtige moeten dezelfde rekenplichtige stukken opgesteld worden als genoemd in artikel 11.

Art. 13. De uitvoeringsrekening van het C.C.V.G. Alden Biesen wordt gevoegd bij die van het algemeen bestuur van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 14. De boekhouding wordt gevoerd overeenkomstig de aanrekeningsregels, vervat in het koninklijk besluit van 1 juli 1964 tot vaststelling van de regels van aanrekening van de budgettaire ontvangsten en uitgaven van de diensten van algemeen bestuur van de staat, zoals gewijzigd, met uitzondering van de in artikelen 5, 6, § 2, en 9 van voornoemd besluit bedoelde bepalingen.

Art. 15. Er moet een vermogenscomptabiliteit gevoerd worden. Hiertoe wordt onder meer een inventaris van het vermogen opgemaakt overeenkomstig de geldende bepalingen.

HOOFDSTUK IV. — *Beheer*

Art. 16. De ordonnateur is gemachtigd om alle verbintenissen aan te gaan die noodzakelijk zijn voor de culturele en administratieve werking, onverminderd de reglementaire bepalingen dienaangaande en binnen de perken van het beschikbare krediet.

Verbintenissen van meer dan 300 000 frank kunnen door de ordonnateur worden aangegaan mits goedkeuring van het afdelingshoofd van Volksontwikkeling en Bibliotheken.

Art. 17. De Vlaamse regering zorgt voor de werving en bezoldiging van het statutaire en contractuele personeel, volgens de wetgeving en reglementering dienaangaande.

Het C.C.V.G. Alden Biesen zorgt, ten laste van de DAB voor de bezoldiging van tijdelijk personeel om te voldoen aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften voor de realisatie van culturele activiteiten.

Dit personeel wordt voor beperkte duur aangeworven door de directeur-generaal van de administratie Sociaal-Cultureel Werk op voorstel van de ordonnateur en van het afdelingshoofd van de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken. De bezoldiging van dit personeel geschiedt onder dezelfde voorwaarden als de bezoldiging van het personeel met hetzelfde of een gelijkwaardig ambt binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 18. Onverminderd de bepalingen van artikel 16 en 17 worden de uitgaven - al naargelang de uitgaven-veroorzakende rechtshandeling gesteld wordt uit hoofde van het beheer van algemeen bestuur van de Vlaamse Gemeenschap, of uit hoofde van het beheer van het C.C.V.G. Alden Biesen - respectievelijk gedragen door de begroting van de Vlaamse Gemeenschap of door de begroting van het C.C.V.G. Alden Biesen.

Art. 19. Het bedrag van de uitgaven en het bedrag van de verbintenissen wordt beperkt door het bedrag van de goedgekeurde limitatieve kredieten en door het bedrag van de ontvangsten.

Art. 20. § 1. Van het op het einde van het begrotingsjaar beschikbare saldo wordt tien procent aangewend voor de vorming van een reservefonds; het aldus gevormde bedrag mag het bedrag van het reële kassaldo niet overschrijden. De Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, kan met goedkeuring van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting, dit percentage aanpassen.

Deze voorafname gebeurt totdat de middelen van het reservefonds tien procent bedragen van het gemiddelde van de uitgaven van de drie voorgaande begrotingsjaren, tenzij dit bedrag wordt gewijzigd op voorstel van de Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur en met akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting.

Onder saldo wordt verstaan : het kassaldo, vermeerderd met de nog te innen vastgestelde rechten, verminderd met de nog openstaande verbintenissen.

Op het einde van het begrotingsjaar worden ook overgedragen :

1° het gedeelte van het kassaldo dat beschikbaar is na vorming van het reservefonds;

2° de vastgestelde rechten;

3° de nog openstaande verbintenissen.

§ 2. De middelen van het reservefonds kunnen met goedkeuring van de Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, of zijn gemachtigde en met goedkeuring van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting, aangewend worden om uitgaven te dekken die voortvloeien uit onvoorzienbare omstandigheden of uit specifieke doelstellingen van het C.C.V.G. Alden Biesen.

Art. 21. Bij het begin van het jaar mogen de geldmiddelen die beschikbaar waren bij het verstrijken van het vorige jaar, gebruikt worden.

Art. 22. Onverminderd artikel 5, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1993 houdende oprichting van een cultureel centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Bilzen, genaamd "Landcommanderij Alden Biesen" bepaalt de ordonnateur, na advies van de bestuurscommissie, de tarieven voor de verkoopprijs van publikaties, het entreegeld voor voorstellingen, exposities, lezingen en andere.

Art. 23. De tegenover het Rekenhof verantwoordelijke rekenplichtige is, overeenkomstig de opdrachten, gedefinieerd zijn of haar aanstellingsbesluit, belast met :

1° het behandelen en bewaren van de gelden en waarden;

2° het opstellen en bewaren van de in artikelen 10 en 11 bedoelde stukken;

3° het bijhouden van de inventaris van het vermogen en van de vermogenscomptabiliteit.

HOOFDSTUK V. — *Controle*

Art. 24. Het Rekenhof en de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kunnen de rekeningen ter plaatse controleren. Zij mogen zich te allen tijde alle bewijsstukken, staten, inlichtingen of toelichtingen laten verstrekken betreffende de ontvangsten, de uitgaven, de activa en de schulden.

De uitgaven worden vereffend en betaald zonder interventie van het Rekenhof.

HOOFDSTUK VI. — *Slotbepalingen*

Art. 25. In artikel 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1993 houdende oprichting van een cultureel centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Bilzen, genaamd "Landcommanderij Alden Biesen" wordt de tweede paragraaf opgeheven en de aanduiding "§ 1" geschrapt.

Art. 26. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1995.

Art. 27. De Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, en de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting, zijn, ieder wat hem of haar betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 22 maart 1995.

De minister-president van de Vlaamse regering,

L. VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden,

H. WECKX

TRADUCTION

MINISTERE DE LA COMMUNAUTE FLAMANDE

F. 95 — 1927 [Mac — 35820]

22 MARS 1995. — Arrêté du Gouvernement flamand relatif à la gestion financière et matérielle du service à gestion séparée "Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen"

Le Gouvernement flamand,

Vu les lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, notamment l'article 140;

Vu le décret du 21 décembre 1994 contenant des diverses mesures d'accompagnement du budget 1995, notamment l'article 35;

Vu l'arrêté du Gouvernement flamand du 22 décembre 1993 portant création d'un centre culturel de la Communauté flamande à Bilzen, dénommé "Landcommanderij Alden Biesen";

Vu l'accord du Ministre flamand compétent pour le budget, donné le 7 mars 1995;

Vu l'accord du Ministre flamand compétent pour la fonction publique, donné le 22 mars 1995;

Vu les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 3, § 1er, modifié par la loi du 4 juillet 1989;

Vu l'urgence;

Considérant qu'il est impératif de fixer dans le plus bref délai la réglementation relative au budget, à la comptabilité, à la gestion et au contrôle du service à gestion séparée en vue de l'établissement du budget pour l'exercice 1995;

Considérant que la continuité du fonctionnement du centre culturel de la Communauté flamande "Landcommanderij Alden Biesen" doit être assurée;

Sur la proposition du Ministre flamand de la Culture et des Affaires bruxelloises;

Après en avoir délibéré,

Arrête :

CHAPITRE Ier. — *Dispositions introductives*

Article 1er. § 1er. Le présent arrêté organise la gestion financière et matérielle du service à gestion séparée "Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Landcommanderij Alden Biesen" (Centre culturel de la Communauté flamande Landcommanderij Alden Biesen), à Bilzen, dénommé ci-après "C.C.V.G. Alden Biesen".

§ 2. Les dispositions relatives à la comptabilité de l'Etat sont applicables au "C.C.V.G. Alden Biesen" à moins qu'il ne soit stipulé autrement dans le présent décret.

CHAPITRE II. — *Le budget*

Art. 2. Le "C.C.V.G. Alden Biesen" dresse annuellement un budget de toutes les recettes et dépenses selon les directives du Gouvernement flamand.

L'année budgétaire commence le 1er janvier et prend fin le 31 décembre de la même année.

Art. 3. Le budget est subdivisé en deux sections :

— les recettes;

— les dépenses.

BIJLAGE 3 : UITTREKSEL UIT HET BOEK VAN HET REKENHOF 1996 : DE REKENINGEN VAN DE VLAAMSE DIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER

De rekeningen van de Vlaamse diensten met afzonderlijk beheer

1. Inleiding

Diensten met afzonderlijk beheer zijn, formeel gezien, diensten die weliswaar deel uitmaken van een rechtspersoon (Staat, Gemeenschap of Gewest), maar beschikken over eigen, aan het afzonderlijk beheer van de diensten aangepaste begrotingsstatuten. Die statuten zijn door bijzondere wetten of decreten opgelegd en bestaan uit een aantal bij besluit vast te leggen regels die moeten voldoen aan de in de comptabiliteitswet opgegeven basisnormen([10]).

Zo dient de door de Vlaamse regering vast te stellen regeling van het financiële en materiële beheer de volgende bepalingen te omvatten :

- de opmaak en bekendmaking van een begroting en van rekeningen ;
- de controle van het Rekenhof op de rekeningen (eventueel ter plaatse) ;
- het houden van de uitgaven binnen de perken van de ontvangsten en van de goedgekeurde limitatieve kredieten ;
- de mogelijkheid om, vanaf het begin van het jaar, de bij het verstrijken van het vorige jaar beschikbare geldmiddelen te gebruiken ;
- de behandeling en de bewaring van de gelden en waarden door een tegenover het Rekenhof verantwoordelijke rekenplichtige ;
- het houden van een vermogenscomptabiliteit en het opmaken van een inventaris van het vermogen ;
- de beperking in de tijd van de overdrachten waartoe machtiging is verleend.

[10] Deze basisnormen worden omschreven in artikel 140 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit (het vroegere artikel 65 van de comptabiliteitswet van 28 juni 1963). Deze bepaling trad slechts in werking op 1 januari 1993, op grond van het koninklijk besluit van 9 februari 1993 tot bepaling van de datum van inwerkingtreding van titel IV van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit. Ook voordien werden echter al diensten met afzonderlijk beheer opgericht. Op grond van artikel 71, ° 1, van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989, is deze regeling voorlopig van toepassing op de Gemeenschappen en Gewesten.

2. Beperkte controle

De wetgever wenste met artikel 65 van de comptabiliteitswet van 28 juni 1963 de controle op de diensten met afzonderlijk beheer te versterken([11]). Dit neemt niet weg dat de controle op een DAB minder sterk is dan op de diensten van algemeen bestuur. Zo zijn de uitgaven van de DAB niet onderworpen aan het voorafgaand visum van het Rekenhof. Bovendien is er de mogelijkheid om, met ingang van het jaar, de bij het verstrijken van het vorige begrotingsjaar beschikbare geldmiddelen te gebruiken, wat een afwijking vormt op het beginsel van de eenjarigheid van de begroting.

Eveneens wordt in de DAB's de programmastructuur van de begroting, die werd ingevoerd bij de wet van 28 juni 1989([12]), niet doorgetrokken. Het concept van de programmabegroting werd ingevoerd als een beheers- en beleidsinstrument en als een controlemiddel van het parlement. Overigens vermindert het bestaan van de begrotingen van DAB's naast de algemene uitgavenbegroting de transparantie van de begroting. Ook kan de bevoegde minister, met het akkoord (of eensluidend advies) van de Vlaamse Minister van Financiën en Begroting, kredietoverschrijvingen en kredietoverschrijdingen toestaan. Indien de kredietoverschrijding een hogere dotatie van de Vlaamse Gemeenschap zou meebrengen dan die welke is ingeschreven in de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap, moet zij voorafgegaan worden door een overeenstemmende wijziging van deze begroting.

3. Soorten DAB's

Twee DAB-types kunnen worden onderscheiden :

Een eerste type exploiteert duidelijk aanwijsbare, concrete diensten, te onderscheiden van de diensten van algemeen bestuur. De ontvangsten bestaan niet alleen uit dotaties, maar vloeien ook voort uit rechtstreekse en individuele dienstverlening (bv. inkomgelden). De uitgaven hebben het karakter van exploitatiekosten. Deze diensten hebben geen direct verband met het beleid van de bevoegde minister, en vallen op door hun relatief kleinschalige karakter. In de meerderheid van de gevallen situeert de begroting zich tussen 10 en 100 miljoen BEF. Voorbeelden zijn : de beheersdienst van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen en het Kasteel van Gaasbeek. Precies dergelijke kleinschalige diensten had de wetgever op het oog bij de totstandkoming van artikel 65 van de comptabiliteitswet van 28 juni 1963.

---

[11] Zo werd bij de bespreking van het ontwerp in de Senaatscommissie voor Financiën gesteld : *Het is van belang er te dier gelegenheid aan te herinneren dat de diensten met afzonderlijk beheer waarvan de verrichtingen voorkomen op de begroting voor orde, tot hiertoe in feite onttrokken zijn aan iedere waarachtige controle vanwege de Wetgevende Kamers. Het ontwerp van wet heeft tot doel de wettelijke prerogatieven van deze laatste weer in te stellen.* Gedr. St., Senaat, 1961, nr.90, p.36

[12] Wet van 28 juni 1989 houdende wijzigingen van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut en van de wet van 15 mei 1846 op de comptabiliteit van de Staat, en tot opheffing van de wet van 31 december 1986 tot regeling van de voorlopige kredieten.

Bij het tweede type kan geen duidelijk van de diensten van algemeen bestuur afgescheiden entiteit meer worden onderscheiden. Deze DAB's zijn in feite fondsen die door de diensten van algemeen bestuur worden beheerd. De afwezigheid van een concrete eigen werking weerspiegelt zich in de aard van de ontvangsten (dotaties, heffingen, opbrengsten uit vergunningen) en de uitgaven (overdrachten van middelen aan derden die de eigenlijke dienst of opdracht vervullen). Er is een direct verband met de beleidsprioriteiten van de minister die de betrokken DAB heeft opgestart. De DAB's van het tweede type zijn doorgaans grootschaliger. Een voorbeeld is het Mina-fonds, dat voor 1995 een begroting heeft van 16,5 miljard BEF aan ontvangsten en 16,4 miljard BEF aan uitgaven.

4. De Vlaamse DAB's en hun begrotingen

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de evolutie van het aantal en de omvang van de Vlaamse DAB's sinds het begrotingsjaar 1991([13]).

(bedragen in miljoen BEF)

jaar	aantal	begroting		uitvoering	
		ontvangsten	uitgaven	ontvangsten	uitgaven
1991	9	21.068,4	22.026,7	20.215,8	17.102,9
1992	10	31.216,5	29.447,1	22.450,4	23.131,6
1993	13	23.402,3	19.788,1	17.134,2	10.794,0
1994	14	24.309,6	24.300,2	22.896,0	19.836,6
1995	16	40.146,4	41.190,6	40.517,3	33.787,4

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat het aantal DAB's op 5 jaar tijd gestegen is van 9 tot 16([14]). De ontvangsten zijn in deze periode met 100 % gestegen ; de uitgaven met 97,5 %. Een aantal DAB's zijn nochtans omgevormd tot of opgegaan in een instelling van openbaar nut. Voorbeelden zijn : de Openbare Psychiatrische Ziekenhuizen van Geel en Rekem (medio 1991 omgevormd tot instellingen van openbaar nut([15])) en het Fonds voor Medische, Sociale en Pedagogische zorg (de activiteiten van dit fonds zijn overgenomen door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap).

Wat begrotingscijfers en uitvoeringscijfers van de begroting betreft, namen de drie grootste DAB's, die beantwoorden aan de kenmerken van type 2 (Mina-fonds, Vlaams Infrastructuurfonds en Fonds voor de Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting), in 1995 ongeveer 97 % van het totaal voor hun rekening.

---

[13] De gegevens zijn afkomstig van de voorafbeeldingen door het Rekenhof van de uitslagen van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

[14] In 1990 bestond slechts één dienst met afzonderlijk beheer, het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, waarvan de uitvoeringscijfers van de begroting lager lagen dan 50 miljoen BEF.

[15] De gegevens met betrekking tot beide entiteiten zijn wel nog opgenomen in bovenstaande tabel.

5. De rekeningen van de diensten met afzonderlijk beheer

De onderstaande tabel biedt een overzicht van de stand op 6 november 1996 van de voorlegging van de rekeningen die worden gehouden door de rekenplichtigen van de DAB's. De rekeningen worden in een latere fase geïntegreerd in de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap.

Dienst met afzonderlijk beheer (DAB)	**rekeningen**	**stand controle Rekenhof**
Instituut voor het Archeologisch Patrimonium	1989-1995	beëindigd, na de rapportering na
Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur	1994-1995	in uitvoering (herwerking van de rekeningen is noodzakelijk)
Hogere Zeevaartschool	1993-1994 1995	beëindigd in uitvoering
Bijzondere Jeugdbijstand - De Zande	1994-1995	beëindigd
Bijzondere Jeugdbijstand - De Kempen	1994-1995	beëindigd
Schoonmaak	1995	beëindigd, op rapportering na
Vlaams Infrastructuurfonds	1992-1993 1994 1995	beëindigd in uitvoering officiële rekening niet voorgelegd*
Fonds voor de financiering van het Urgentieplan voor de sociale huisvesting	1993-1995	beëindigd
Luchthaven Antwerpen	1992-1995	in uitvoering
Luchthaven Oostende	1992-1995	in uitvoering
Kasteel van Gaasbeek	1995	beëindigd
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	1994 1995	beëindigd in uitvoering
De Brakke Grond	1994 1995	beëindigd in uitvoering
Investeren in Vlaanderen	1994 1995	beëindigd in uitvoering
VCOB	1995	beëindigd
Alden Biezen	1995	in uitvoering

* Bij ontstentenis van een rekening, voert het Rekenhof zijn controle ter plaatse uit op grond van verantwoordingsstukken.

BIJLAGE 4 : VOORBEELD VAN RONDSCHRIJVEN AAN EEN DAB DOOR DE ADMINISTRATIE VAN FINANCIËN

AC.CR/WDN/RG/71852
Wim DE NAEYER
507.49.10
I

DEPT. W.V.C.
SOCIAAL-CULTUREEL WERK
VOLKSONTW BIBL. - ALDEN BIESEN
T.A.V. MEVROUW KERKHOFS LIES
KASTEELSTRAAT 6
3740 BILZEN

21.11.1997

Betreft : - DAB's
- budgetcontrole 1997

U gelieve als bijlage de door mijn afdeling aangepaste begrotingen 1997 te willen vinden. De aangebrachte aanpassingen aan de goedgekeurde begrotingen 1997 gebeurden overeenkomstig de bepalingen van de besluiten houdende het financieel en materieel beheer van de DAB's.

De aangepaste cijfers van het overgedragen saldo werden eveneens berekend op basis van de bepalingen van dezelfde besluiten.
Dit overgedragen saldo (= onbelaste, onbezwaarde saldo) werd berekend als volgt :

<u>overgedragen saldo</u> = beschikbaar saldo - 10 % van dit beschikbaar saldo (bestemd voor de reservevorming)

<u>beschikbaar saldo</u> = kassaldo + nog te innen vastgestelde rechten - nog openstaande verbintenissen

<u>kassaldo</u> = financieel saldo van de lopende verrichtingen (waarbij dus geen rekening wordt gehouden met de saldi van de verrichtingen voor orde en met het reservefonds)

Raf COESSENS
Inspecteur-generaal

g:dab